

Bomen voor de toekomst

29 juni 2012

Beste bomenliefhebber

De gemeente Den Haag geeft ieder kwartaal bij het wisselen van de seizoenen een bomennieuwsbrief uit. Hierin staan wetenswaardigheden over bomen en boomprojecten in Den Haag.

Veel leesplezier in deze zomereditie van Bomennieuwsbrief 34.

Platanen hebben weinig bladeren

Platanen krijgen het moeilijk als het in het voorjaar lang koud en nat is. Dit voorjaar was uitzonderlijk nat en koud. Bij platanen ontwikkelt zich dan de gnomonia schimmel. Door deze schimmel verschrompelt het jonge blad aan de takken. Bijna alle platanen hebben nu weinig bladeren. In de zomer herstellen de bomen zich meestal. Door de zogenaamde 'slapende ogen' loopt de boom opnieuw uit. Het kan tot augustus duren voordat de bomen weer zijn hersteld en de boomkronen weer vol in blad staan.

Hoe gaat het met de kastanjabomen?

Voor de plataan is een vochtig voorjaar een last, maar voor bijvoorbeeld de kastanjaboom is het een gunst. Vorige maand stonden daarom de kastanjabomen weer fraai te bloeien. 'Gaat het nu beter met de kastanjabomen?' was daarop de vraag van 1 van onze lezers. Het antwoord is helaas nee!

De bloedingsziekte bij kastanjabomen heeft sinds 2004 bijna 400 van de Haagse kastanjabomen aangetast. Met name in de 1e jaren moesten er veel bomen worden gekapt.

Eind 2011 zijn opnieuw alle Haagse kastanjabomen onderzocht. Wat we nu zien is dat 60% min of meer is aangetast. De oude overgebleven bomen hebben relatief weinig last van de ziekte. De halfwas bomen zijn wel aangetast maar lijken de strijd nog zeker niet op te willen geven. De jonge bomen hebben het wel heel moeilijk. Met name in die categorie sterven er jaarlijks nog enkele tientallen bomen. Kijk bijvoorbeeld maar eens op de Laan van Wateringseveld.

Het beleid van de gemeente is dan ook nog steeds om heel terughoudend te zijn met het planten van kastanjabomen.

Renovatie Nassauplein

Het Nassauplein was tot begin 20^e eeuw een gracht, daarna is het water gedempt. Het plein wordt omgeven door fraaie grote panden.

Tot 2004 domineerde prachtige (rode) monumentale kastanjabomen het beeld. De rode paardenkastanjes bleken helaas zeer gevoelig voor de kastanjeziekte die vanaf 2004 opkwam. De kwaliteit van de kastanjes op het Nassauplein liep snel terug, waardoor kap gefaseerd noodzakelijk was. In de afgelopen 8 jaar verdwenen op 2 na alle kastanjes van het plein. Zonder bomen verloor het plein haar elan. Middelen voor een integrale aanpak ontbraken. De buurt heeft het plein regelmatig onder de aandacht gebracht bij de politiek. Dit resulteerde in een herstelplan waarvoor de middelen tot 2011 steeds ontbraken.

Het nieuwe college heeft als uitgangspunt de basis op orde. Het project is gefinancierd vanuit de extra incidentele middelen voor parken die door het college beschikbaar zijn gesteld en het leefbaarheidbudget van het stadsdeel. De bewoners hebben voor de lichtmasten ongeveer € 8.000 zelf opgehaald. In een intensief samenwerkingstraject tijdens de planfase en de uitvoeringsfase is weer een fraai plein ontstaan.

Op het plein zijn nu *Zelkova serrata*'s aangeplant. Deze boom is verwant aan de iep (*Ulmus*). De *Zelkova serrata* wordt gewaardeerd vanwege zijn groeiwijze en het donkergroene blad dat in de herfst in verschillende rode en oranje tinten verkleurd.

De Archipelbuurt heeft er een parel bij waar ze trots op kunnen zijn!

Bomen Goeverneurlaan

Wie bomen een warm hart toe draagt en regelmatig de stad doorkruist, zal gezien hebben dat de bomen op een flink deel van de Goeverneurlaan allemaal zijn gekapt.

Ruim een jaar geleden werd duidelijk dat het volledige rioolstelsel met alle huisaansluitingen vervangen moest worden, de tramrails vervangen moest worden en de drukgebruikte fietspaden moesten worden geasfalteerd. Gelijktijdig zou dan ook direct de rijbaan opnieuw worden geasfalteerd. Met andere woorden van gevel tot gevel zou alles worden vernieuwd. Behalve de bomen, want die willen we als het ook maar enigszins kan sparen.

Maar toen de bomenmannen eens kritisch keken naar de conditie van de iepen en daarbij bedachten wat er aan onder- en bovengrondse werkzaamheden moest worden uitgevoerd met alle gevolgen voor de bomen van dien, begon hij te twijfelen. Ook leverden de bestaande iepen, door hun slechte groeiplaats, veel wortelgedruk op. Nu was er de kans om op een goede manier opnieuw te beginnen en weer een mooie bomenlaan te creëren voor de toekomst. Het plan is besproken met de bewoners en dit voorjaar van start gegaan. Als alle werkzaamheden zijn uitgevoerd komen ruim 100 nieuwe iepen 'New Horizon' terug in de straat.

Bomen lonen!

Door KPMG en de wetenschappelijk onderzoekers van Triple E een groot onderzoek naar de waarde van bomen en groen gedaan.

Een stadsboom bijvoorbeeld legt in zijn leven minimaal 5 kilo fijnstof vast. Jaarlijks filteren de ongeveer 500.000 Haagse bomen in bossen en parken en langs straten ongeveer 50.000 kilo fijnstof uit de lucht met een bijkomende (berekende) economische baat van € 1 miljoen.

Nog een aardige: Wie bij zijn geboorte 10 bomen plant heeft daarmee in potentie de hoeveelheid fijnstof gecompenseerd voor 2 miljoen kilometer autorijden!

De resultaten van het onderzoek zijn samengevat in het boekje 'Groen Loont!'.

[Lees verder](#)

Bomen en bijen, het jaar van de bij

Het bomenbeleid van de gemeente is er op gericht om de stad in alle seizoenen aantrekkelijker te maken. Er worden steeds meer vruchtdragende bloeiende bomen aangeplant. Bloeiende bomen zijn noodzakelijk voor insecten in de stad. Met name de honingbij profiteert enorm van bloeiende bomen in de stad.

De sterfte van de bijen wordt wel in verband gebracht met het gebruik van bestrijdingsmiddelen en zou dus een verklaring kunnen zijn dat het nog steeds vrij goed gaat met de stadsbij, in de stad worden bijna geen bestrijdingsmiddelen meer gebruikt door de gemeente. De secretaris van de Haagse Imkersvereniging stuurde de redactie pas nog een leuke anecdotte naar aanleiding van het planten van 120 valse christusdoorns op de La Reijweg.

'Jaarlijks organiseert Imkersvereniging Den Haag met haar leden een proeverij wie de lekkerste honing heeft van het afgelopen bijenjaar. In 2011 was het een beginnende imker die de 'wedstrijd' won. Na enig navragen kwamen wij er achter dat vlak bij zijn bijen een aantal valse christusdoorns staan, die in juni uitbundig hadden gebloeid. Het kan honing had gegeven niet anders dan dat dit de goede smaak aan zijn honing had gegeven. Overigens is de valse christusdoorn ook een heel goede leverancier van stuifmeel. Stuifmeel is de eiwitbron voor de bijenlarven om te groeien. Voor goede en vitale bijenvolken is stuifmeel dus van essentieel belang.'

Omarming

Als redactie krijgen we regelmatig vragen en leuke wetenswaardigheden toegestuurd. Zo ook deze foto die genomen is aan de Conradskade. Bijzonder om te zien hoe de boom de bescherming door een anti-aanrijke heeft 'omarmd'. Uiteraard was dit nooit de bedoeling en had het hekje tijdig verplaatst moeten worden. Een tip van de redactie: Plaats je fiets nooit tegen een boom, want voor je het weet ...

IN DEZE NIEUWSBRIEF:

- > Platanen hebben weinig bladeren
- > Hoe gaat het met de kastanjabomen?
- > Renovatie Nassauplein
- > Bomen Goeverneurlaan
- > Bomen lonen!
- > Bomen en bijen, het jaar van de bij
- > Omarming

AGENDA:

5 juli 2012
**Internationaal
Rozenconours in het
Westbroekpark**

COLOFON:

Deze nieuwsbrief met wetenswaardigheden over de Haagse bomen wordt gemaakt door de gemeente Den Haag. Heb je een vraag over bomen, een opmerking of een idee? Stuur een [e-mail](#).